

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie Antică și Arheologie
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Arheologie / Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Paleografii 1: Epigrafie latină (I)						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof.univ.dr. Radu Ardevan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof.univ.dr. Radu Ardevan						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					42
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat/ Consultații					14
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual			108		
3.8 Total ore pe semestru			150		
3.9 Numărul de credite			6		

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Înscrierea disciplinei în contractul de studii.
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea limbii latine.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală de curs cu cel puțin 30 locuri, cu posibilitate de a face proiecții.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală de seminar cu cel puțin 30 locuri, cu posibilitate de a face proiecții.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> C2. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. Analiza critică a izvoarelor istorice, coroborarea conștientă a cunoștințele provenite din afara izvoarelor cu cele provenite din izvoare pentru (re)stabilirea unor fapte și procese istorice, contextualizarea judecăților de valoare existente cu privire la aceste fapte și procese istorice și corelarea, la un nivel elementar, a informațiilor disponibile despre trecutul istoric cu problemele prezente în analizele istoriografice referitoare la epoca respectivă. <ul style="list-style-type: none"> -Aplicarea metodelor criticii interne și externe în studiul izvoarelor istorice editate (texte, mărturii orale, vestigii materiale etc.) în vederea (re)stabilirii cât mai precise a faptelor istorice. -Definirea și prezentarea corectă a principalelor concepte folosite în studiile istorice, în descrierea și analizarea etapelor și proceselor din istoria omenirii, stadiul actual al istoriografiei și metodele centrale ale cercetării istorice. -Identificarea limitelor existente în analiza informațiilor despre trecutul istoric, a cauzelor acestor limite, și să propună ipoteze alternative de interpretare a faptelor istorice. -Interpretarea, compararea și relaționarea datelor și faptelor caracteristice principalelor procese și fenomenele istorice, precum și a abordărilor istoriografice legate de acestea. Încadrarea principalelor texte istorice și istoriografice în contextele elaborării lor (genuri și tipuri de texte; grupări și școli istoriografice). C 4. Utilizarea metodologiei de bază a unor științe auxiliare ale istoriei (conexe arheologiei): numismatica și epigrafie. Analiza critică și evaluarea în context istoric general (economic, politic, etc.) a valorii și ponderii informației primare dobândite, cu conștientizarea importanței și limitelor acestora. <ul style="list-style-type: none"> -Corelarea informațiilor provenite din diverse surse (istoriografice, numismatice, epigrafice, arheologice etc.) referitoare la o temă prin utilizarea criticii, analogiei, comparației, analizei și sintezei. -Culegerea și analiza comparativă, corectă a informațiilor provenite din diversele categorii de surse (monede, inscripții, alte artefacte) și plasarea lor într-un context istoric general. -Interpretarea la nivel elementar a informației numismatice și epigrafice. -Utilizarea adecvată a metodologiei și principiilor cercetării epigrafice, inclusiv a limbii latine sau a altei limbi vechi relevante, ale clasificării și determinării numismatice.
Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea și utilizarea corectă a surselor epigrafice latine pentru înțelegerea istoriei, societății, instituțiilor și culturii antice.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Capacitatea de a citi, restitui, traduce și interpreta istoric asemenea texte de dificultate medie.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere, probleme generale; epigrafia între științele auxiliare ale istoriei, cultura epigrafică.	Prelegere.	Se poate recurge la imagini.
Categoriile de inscripții.	Prelegere, dialog.	Necesită exemple.
Sistemul onomastic roman, istoricul lui. <i>Praenomina</i> și <i>gentilicia</i> .	Prelegere, deducție, demonstrație.	Este nevoie a se prezenta sistemul social.
Numele romane: <i>cognomina</i> și alte elemente.	Prelegere, deducție, demonstrație.	Implică probleme juridice.
Alterarea sistemului onomastic roman în epoca târzie.	Prelegere, demonstrație.	Necesită exemple.
Titulatura imperială.	Prelegere, analiză.	
<i>Cursus honorum</i> senatorial.	Prelegere, analiză, deducție.	Este utilă dispunerea cronologică.
Alte ipostaze ale senatorilor.	Demonstrație, deducție.	
Cariere neobișnuite, analiză și explicații.	Prelegere, deducție, conversație euristică.	Reclamă a se ilustra cu situații variate.
<i>Cursus honorum</i> equestru.	Prelegere, analiză, demonstrație.	A se disocia socialul de instituțional.
Cavalerii în societatea romană.	Prelegere, deducție.	
Cariere municipale.	Prelegere, demonstrație.	
Colegii și asociații.	Prelegere.	Categoriile diferite, a se disocia.
Armata: legiunile	Prelegere, demonstrație.	Necesită explicarea structurii militare.
Bibliografie R. Cagnat, <i>Corus d'épigraphie latine</i> , Paris, 1914. L. Keppie, <i>Understanding Roman inscriptions</i> , Baltimore, 1991 C. C. Petolescu, <i>Epigrafia latină</i> , București, 2001 Y. Le Bohec, <i>L'armée romaine</i> , Paris, 1989 G. Alföldy, <i>The Social History of Ancient Rome</i> , Baltimore, 1998 I. I. Russu (ed.), <i>Inscripțiile Daciei romane</i> , București, I-III/6, 1975-1999 I. Piso, <i>Inscriptiones Daciae Romanae. III/5, Apulum</i> , Paris, 2002		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Evoluția epigrafiei latine în istoriografie, principalele reviste și <i>corpora</i> .	Prelegere, dialog.	Se pot folosi publicații.
Alfabetul latin, evoluție și manifestări epigrafice.	Prelegere, exerciții.	Se recomandă material ilustrativ.
Exerciții de transcriere și lectură pe texte simple. Ligaturi și abrevieri.	Explicație, exerciții.	Se recomandă material ilustrativ.
Recunoașterea și analiza numelor.	Demonstrație, exerciții.	Implică probleme juridice.
Numele alogene și semnificația lor.	Demonstrație, analiză, exerciții.	Implică probleme juridice.
Inscripții pentru împărați și membri ai familiei imperiale.	Exerciții pe material variat.	Lista cronologică de împărați poate ajuta.
Inscripții ale senatorilor din Italia.	Exerciții pe material variat.	
Inscripții ale senatorilor din provincii.	Exerciții, deducție, conversație euristică.	
Senatorii și fenomenul <i>adlectio</i> .	Demonstrație,	Se recomandă cazuri cât

	deducție, exerciții, problematizare.	mai variate.
Inscripții ale unor cavaleri din Italia.	Exerciții comentate.	
Inscripții ale unor cavaleri din provincii.	Exerciții comentate.	
Patronatul în societatea romană.	Prelegere, exerciții, demonstrație.	Implică probleme juridice.
Sclavi și liberiți în serviciul public.	Prelegere, exerciții, exemplificare.	A se aduce precizări asupra condiției sclavilor.
Inscripții referitoare la militarii din legiuni.	Exerciții, conversație euristică, problematizare.	
Bibliografie (alături de cea pentru curs) H. Dessau, <i>Inscriptiones Latinae selectae</i> , Berlin, I-III, 1886-1916 C. C. Petolescu, <i>Inscriptions externes concernant l'histoire de la Dacie romaine</i> , București, I-II, 1996-2000 H. G. Pflaum, <i>Abrégé des procureurs équestres</i> , Paris, 1974		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul oferă absolvenților abilitățile necesare pentru a înțelege inscripțiile latine antice și a le utiliza corect ca izvoare istorice. Ei deprind totodată critica acestor izvoare, deci își dezvoltă judecata independentă. Această experiență le permite o viziune corectă și critică asupra structurilor sociale și politice antice, deci implicit și asupra celor din alte epoci. Așa că vor putea profesa cu succes în rețeaua instituțiilor culturale (muzee, edituri, oficii de patrimoniu, fundații etc.), sau într-o carieră didactică/academică. În plus, vor câștiga deprinderi prețuite în orice domeniu de activitate (răbdare, acribie, disciplină, logică, atenție pentru detalii etc.).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoștințele despre specificul epigrafiei și metodă.	Examen oral.	50 %
	Stăpânirea corectă a noțiunilor de bază.		
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a transcrie, traduce și înțelege un text epigrafic.	Activitatea practică la seminar.	50 %
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Transcrierea, traducerea și înțelegerea unui text epigrafic de dificultate redusă. 			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

